

Artikel

Fra næsten fire år i japansk fangelejr til et nyt liv i Holme

Den nu 80-årige Edith Petersen har brugt Datastuen ved Lokalcenter Holme, til at kaste blikket tilbage på sit liv. Med god hjælp fra blandt andet Arne Jørgensen, har hun skrevet bogen "Tilbageblik", som er beregnet på familie og venner, men som også er tilgængelig på Internettet.

Af: Bjarne Wildau

18. januar 2009

Edith Petersen har valgt at skrive om sine forfærdelige oplevelser i en japansk fangelejr i Indonesien under anden verdenskrig.

Derved har hun også kastet nyt lys på Århusiansk virksomhedshistorie. I bogen "Tilbageblik" afslører hun nemlig, at adskillige ansatte Århus Oliefabrik (i daglig tale kaldet "Oliemøllen"), blev enten dræbt eller levede under barske forhold i japanske fangelejre i Indonesien.

Det er blot noget af det som afsløres i bogen "Tilbageblik", som den 80-årige Edith Petersen skriver i sine erindringer. <http://tilbageblik.holme-net.dk/>

Tilbageblikket er skrevet som en del af hendes arbejde på et århusiansk computer kursus for "gråt guld", i den århusianske forstad Holme, hvor den selvlærte computereksperter og tidligere ejendomsfunktionær Leif Sørensen er en af 3 undervisere. www.lch-data.dk

Edith Petersen blev født i Malang i Indonesien. Hendes far Christian Peter Elof Andersen, som var ansat i ØK, og hans hollandske hustru Jenny Johanna havde mødt hinanden i Indonesien. Efter fødslen rejste parret tilbage til øen Sulawesi, som den gang kaldtes Celebes.

Da Edith blev 13, invaderede japanerne Indonesien. Få dage senere blev Edith, hendes to mindre søskende, og hendes mor Jenny interneret, og anbragt i en fangelejr.

Voldtægt, kadaverdisciplin, og underernæring, blev en fast del af familiens hverdag de næste tre år og otte måneder. Som om det ikke var nok, måtte de tillige leve med en viden om at deres mand og far var blevet dræbt af japanerne på en bestialsk måde.

Edith Petersen fortæller videre i sine erindringer "Tilbageblik" om rejsen tilbage til Danmark via Australien, og om den første hårde tid i Århus, hvor de blev hjulpet af Århus Oliefabrik, som var aftager af den kobra som faderen Christian Andersen indkøbte.

I Indonesien talte familien hollandsk der hjemme. Så det var en barsk omgang at skulle få en tilværelse til at fungere i Danmark, hvor man talte et sprog som ingen af dem forstod.

Mens Edith to mindre søskende skulle begynde i en dansk skole uden at forstå sproget, kom Edith på efterskole i Egå. Den voldtægt som hun måtte gennemleve den aller første nat i fangelejren i Indonesien krævede sin pris.

Selvtilliden havde det ikke så godt. Men alligevel kæmpede hun sig videre. Folk på efterskolen skimtede den diamant som gemte sig i den unge pige.

Fra efterskolen i Egå rykkede hun næsten direkte videre til en idrætshøjskole for at udvikle sig yderligere, inden hun kunne begynde på Jysk Børnehave Seminarium i Århus.

Den uddannelse gik godt, og snart var Edith Petersen ansat som tjenestemand, og arbejdede som pædagog.

En dag indhentede tiden i den japanske fangelejr hende. Denne gang dog på en positiv måde. En veninde og lidelsesfælle fra lejren, sendte hende et brev, som næsten beskrev Canada som paradys på jord.

Edith Petersen modtog brevet på det rigtige tidspunkt. Hun trængte til forandring, og sagde sit arbejde som tjenestemandsansat pædagog op.

Derefter fulgt nogle langt fra nemme, men alligevel gode år i Canada, hvor hun godt hjulpet af den danske ambassade i Ottawa, fik arbejde i en bank.

På en ferierejse fra Danmark tilbage til Montreal, mødte hun sit livs udkårne, murersvenden Børge ombord på damperen.

Trods meget alvorlige underlivs operationer fik Edith tildelt den lykke det var at blive mor til datteren Christine. I 1965 rejste den lille familie tilbage til Danmark med skibet Bartory, det skib hvor de havde mødt og forelsket sig i hinanden.

Efter nogle måneder i Danmark, købte parret hus i Højbjerg ved Århus. Ediths mor Jenny boede i Højbjerg, så Edith fik endelig genoptaget nærkontakten med sin familie i Danmark.

Derefter fulgte en god tid, og den dansk hollandske kvinde fødte sit andet barn, sønnen John.

Og familiens historiske tilknytning til Århus Oliefabrik indhentede nu familien. Murersvenden Børge blev fabriksarbejder på oliefabrikken.

Han kom senere tilbage til sit fag, og var som murer med til at bygge svømme faciliteterne på Marselisborg Slot.

Edith selv vendte tilbage til sit faglige udgangspunkt, nemlig arbejdet med børn. Først som dagplejemor, og derefter som pædagog i en legestue. Og pludselig var det vigtigt for Edith og Børge at rejse tilbage til Canada på ferie, nemlig i foråret 1986, for at besøge datteren og vennerne.

Hjemme igen gik det den forkerte vej med Børges helbred, og i november 1988 fandt Edith sin elskede mand død i kælderen.

Midt i alt det trøelse fortalte Ediths læge hende, at hun kunne søge om erstatning for den tid hun var i den japanske fangelejr. Hun led jo helt tydeligt af KZ- syndrom, Fagforeningen hjalp med processen, og den erstatning som blev udbetalt har siden da været en god hjælp til folkepensionen.

Så meget at hun havde råd til at besøge sin datter i Canada i 1990. Og derefter gjorde hun det til en tradition at rejse til udlandet hvert andet år.

I den sidste del af Edith Petersens erindringer er der plads til at reflektere.

"Jeg har ikke mange veninder tilbage, men jeg lever videre og får det bedste ud af det. Man skal ikke have ondt af sig selv. Hvis det går som med mor, har jeg stadig mange år tilbage, selv om jeg ikke tror det. Mor blev 101 år, og selv om, hun var blind, fejlede forstanden ikke noget".

Tilbage til Edith selv. Da hun havde vænnet sig til at leve uden sin Børge, engagerede hun sig i lokalt arbejde.

I december 2003 fik Edith konstateret brystkræft. Operationen blev gennemført først i januar 2004. Men sygdommen og alt det som fulgte med, kunne ikke slå Edith ud. Hun fortsatte med at engagere sig, og søge ny viden. Og det var på det tidspunkt at Edith kom i gang med at bruge EDB for alvor.

"Der er mange ting, jeg har glemt, men jeg kan da klare mig ved computeren. Men det er min mening, at jeg vil tage nogle flere EDB-kurser, for jeg vil gerne lære mere", skriver Edith som håber på at få endnu flere oplevelser med i sit liv.